

?Un coronavirus confús

«El coronavirus Covid-19 té un percentatge d'hospitalització elevat dels contagiats, i si no se'l frena, si no se'l doma, provocaria el col.lapse dels sistemes sanitaris de mig món»

Enmig de l'alarmisme imperant al voltant de l'epidèmia del coronavirus, he percebut que hi ha un punt important de confusió: mentre els experts en malalties infeccioses asseguren que el coronavirus Covid-19 té efectes més aviat lleus, el rebombori que s'ha orquestrat és de intensitat màxima, com si estiguéssim prevenint un cataclisme sanitari mundial. Efectivament, ens intenten tranquil·litzar amb dades estadístiques: el 80% dels contagiats no ofereixen cap símptoma o només pateixen una afecció respiratòria lleu, com un refredat.

He entès que hi ha un 15% de contagiats amb afeccions respiratòries més importants però, tanmateix, moderades (com una grip comuna) i que hi ha un 5% restant de malalts greus, dels quals a la Xina es mor l'equivalent a un 2% del total de contagiats (sembla que a Europa i al Japó, amb sistemes sanitaris avançats, aquest percentatge de morts no arriba ni a l'1%). En canvi, també hem vist per la televisió aquelles imatges espectaculars de la construcció exprés de dos hospitals a Wuhan, a l'epicentre xinès de l'epidèmia, i d'aquells pavellons immensos amb una estesa espectacular de llits per als contagiats.

Es deu tractar de paradoxes informatives, però quan ens asseguren que els casos fatals són generalment de persones de edat avançada i/o amb patologies prèvies, em ve a la memòria la imatge de Li Wenliang -el metge oftalmòleg que va llençar l'alarma pel virus epidèmic- entubat a l'hospital en estat agònic, sense ser d'edat avançada ni tenir, sembla, cap patologia prèvia. Després, com gairebé tothom sap, va morir i va ser homenatjat per la població xinesa via xarxes socials.

També em ve a la memòria la imatge i la notícia de la mort a causa del coronavirus del director de l'hospital on treballava Li Wenliang. Un altre home que no era pas d'edat avançada. Per què aquestes paradoxes informatives? He estat buscant entre la confusió i la sobreabundància de notícies i articles i he trobat la dada que els coronavirus, com el Covid-19, perden virulència quan puja la temperatura. És a dir, he deduït que el virus és més virulent en la fredor de la Xina central (Wuhan) que, per exemple, en el clima subtropical de Hong Kong. També diuen que perdrà virulència a mesura que ens anem acostant a l'estiu. En tot cas, l'espectacularitat pandèmica de les imatges contrasta amb els missatges de tranquil·litat que ens trameten les autoritats sanitàries locals.

M'expliquen que l'Organització Mundial de la Salut (OMS) construeix escenaris de la propagació probable del virus tenint en compte les rutes aèries, els canvis climàtics, les densitats demogràfiques, les capacitats diferents de fer front a l'epidèmia segons els països, etc. Afirment que treballen com els meteoròlegs a l'hora de fer prediccions, tenint en compte una multiplicitat de factors, i que són tan fiables com ells. Sense posar-ho en dubte, ans al contrari, he aprofundit en la premsa italiana d'aquests dies perquè és la més ben fornida de dades i detalls. Hi he trobat que aquest coronavirus Covid-19 no és pas tan contagiós com el xarampió (una persona portadora del xarampió pot contagiar-ne de mitjana 15 de no vacunades) o com les galteres (un portador pot contagiar de mitjana 10 persones). Ara bé, comparat amb la família dels virus de la grip el Covid-19 és força contagiós: si la grip espanyola del 1918 (la més mortífera de la història contemporània) tenia una ratio de contagi de 2,1 persones per cada portador, cada infectat del coronavirus Covid-19 contagia de mitjana 2,5 persones. És a dir, més.

La gran diferència, però, amb els virus de la grip, fins i tot de la comuna, és que el coronavirus Covid-19 causa menys morts. I això és així tot i que encara no hi ha vacuna contra

el Covid-19 i que, entre nosaltres, una part de la població d'edat avançada es vacuna cada any contra la grip. Aleshores, per què no deixen que el coronavirus vagi fent la seva expansió epidèmica fins perdre virulència en arribar l'estiu, igual que es fa amb la grip? Doncs perquè en no tenir una vacuna, si no es fes l'esforç titànic de contenció actual la mortalitat del coronavirus seria molt alta. I es fa aquest esforç tot i el colossal cost econòmic de la semi paràlisi en l'activitat que va aparellada amb els confinaments i els aïllaments de poblacions i regions senceres.

Em criden l'atenció les declaracions que ha fet un expert en malalties infeccioses quan s'ha sabut que el nombre de contagis i de morts ha començat a davallar a la Xina: afirma que aquesta davallada és un fet forçat per l'esforç de contenció i pels confinaments; que no es tracta pas d'una davallada natural de la virulència del coronavirus. Ho ha comparat amb algú que aguanta amb força la tapa d'una olla quan l'aigua ja bull per evitar que en surti el vapor; vaja, com una olla a pressió tancada. És per això que el nombre total de morts és baix. Però la pregunta continua sent la mateixa: amb un coronavirus com el Covid-19 està justificat un esforç de contenció tan gran, costós i mundial? I una alarma tan considerable (les trucades al 061 sobre el particular han passat a Catalunya de 40 a 1000 diàries)? Per què aquest esforç per domar l'epidèmia? Diuen els experts que s'ha d'impedir sobretot que el Covid-19 s'instal·li permanentment entre nosaltres i que quan no hi ha una vacuna, la manera més eficaç d'evitar-ne el contagi és separar la gent.

Finalment, doncs, la pregunta és: per què hi ha tanta por que el Covid-19 s'instal·li entre nosaltres? La resposta me la dóna el científic Paolo Giordano al *Corriere della Sera*: el coronavirus Covid-19 té un percentatge d'hospitalització elevat dels contagiats i, si no se'l frena, si no se'l doma, provocaria el col.lapse dels sistemes sanitaris de mig món. Una catàstrofe. Tot això encara que la taxa final de morts fos baixa. El mateix Giordano fa una cita que he trobat molt oportuna per definir el moment en què ens trobem: ?Mentre la realitat és cada vegada més complexa, nosaltres ens tornem cada vegada més refractaris a la complexitat?. Per això dec estar confús.